

роботи з студентами іноземцями досить складні і виходять на перше місце. Потрібно стимулювати появу мотивації до навчання в цих студентів. У тематичному плані більше занять потрібно відвести на гостру хірургічну патологію, хірургічну інфекцію, невідкладну допомогу в хірургії. Засвоєння знань хронічної хірургічної патології у цих студентів мінімальне і менш потрібне.

Висновки

Назріла доцільність винесення на розгляд рейтингових модулів з програми вивчення хірургії даними студентами. Слід розширити питання загальної хірургії догляду за хворими з 2 змістовних модулів до 3-4. Необхідно розглянути можливість розширення кількості змістовних модулів з питань хірургічної інфекції, невідкладних станів, гострої хірургічної патології.

Література

1. Васюк О., Шевченко Л. Основні педагогічні фактори та умови формування професійної спрямованості майбутніх фахівців // Вісник Книжкової палати. - 2006. - №1. - С.29-31.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод,

- посіб. для студентів магістратури. — К.: Центр навч. літ., 2009.
3. Гессен С.И. Основы педагогика: Введения в прикладную философию: Навчальний посібник для вузів.-М.: Школа – Пресс, 2008. -448с.
4. Зайчук В.О. Управління якістю освіти як складова державної освітньої політики // Педагогіка і психологія.-2007. – № 2. – С. 18-26.
5. Зубко В.В. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України К.: KM Academia, 2009.-290 с.
6. Кучер С Сутність та завдання контролю в системі модульного навчання // Рідна школа. — 2000. — № 11.
7. Пикалюк В.С. - Болонський процес в медвузах через п'ять років після старту: на що сподівались (що планували) і що маємо.- Україна, АРК, м. Сімферополь каф. Анатомії людини.
8. Міцність знань студентів - невід'ємна умова успішності подальшої професійної діяльності / Тарапата М.І., Кравцов П.Я., Попов Б.Г., Андреева В.Ф., Гайдарова Е.В., Натрус Л.В., Панова Т.І., Терещенко А.В., Конопляно В. А. // Матеріали науково-практичної конференції „Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів: досвід, проблеми та перспективи”, 20-21 квітня 2004 р., м. Харків, - С. 147-148.

Одержано 31.03.20104 року.

УДК 378.12+378.4

ВИМОГИ ДО ОСОБИ ВИКЛАДАЧА В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

І.С. Тимків

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

ТРЕБОВАНИЯ К ЛИЧНОСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ

И.С. Тымкив

ГВУЗ «Ивано-Франковский национальный медицинский университет»

REQUIREMENTS TO PERSONALITY OF A TEACHER IN MODERN EDUCATIONAL SPACE

I.S. Tymkiv

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. Професійна діяльність педагога - це духовний, інтелектуальний та культурний потенціал, що дозволяє розвивати студента як особистість. Така важливість ролі педагога та результатів його діяльності зумовлює відповідні високі вимоги як до особистості, так і до професійної майстерності викладача. Педагог не просто навчає, а й насамперед виховує моральну, вільну, самостійну та самодостатню особистість; дає фундаментальні, системні, дієві знання, які згодом людина зможе використовувати не тільки в навчанні, але й в особистому та професійному житті; розвиває особистість із сильним, гнучким мисленням. Гарний педагог намагається виховати успішного учня.

Ключові слова: викладач, студент, університет.

Резюме. Профессиональная деятельность педагога - это духовный, интеллектуальный и культурный потенциал, который позволяет развивать студента как личность. Такая важность роли педагога и результатов его деятельности предопределяет соответствующие высокие требования как к личности, так и к профессиональному мастерству преподавателя. Педагог не просто обучает, но в первую очередь воспитывает моральную, свободную, самостоятельную и самодостаточную личность; дает фундаментальные, системные, действенные знания, которые впоследствии человек сможет использовать не только в учебе, но и в личной и профессиональной жизни; развивает личность с сильным, гибким мышлением. Хороший педагог пытается воспитать успешного ученика.

Ключевые слова: преподаватель, студент, университет

Abstract. Professional activity of teacher is spiritual, intellectual and cultural potential, that allows to develop a student as a personality. Such importance of the role of a teacher and results of his activity predetermine corresponding requirements both to personality and to professional mastery of a teacher. A teacher not just teaches, but also, first of all, brings up moral, free, independent and all-sufficient personality; gives fundamental, system, effective knowledge, which afterwards a man will be able to use not only in studies but also in the personal and professional life; develops personality with the strong, flexible thinking. A good teacher tries to bring up a successful student.

Key words: teacher, student, university.

Хочеш виховати та навчити успішну особистість? Доклади зусиль, щоб спочатку виховати таку особистість у собі. “Вчителя треба вчити не набору технічних операцій в кожному конкретному випадку, а формувати його особистість,” - писав німецький педагог-теоретик І.Ф. Герbart. “Вчать у тих, кого люблять,” - сказав великий Гьоте. Любов та повага учнів до педагога може зробити справжні дива в справі навчання та виховання. Успіху в цій справі може досягти людина, про яку Л.М. Толстой сказав: “Не той учитель, хто отримує виховання та освіту вчителя, а той, у кого є внутрішня впевненість у тому, що він є, повинен бути і не може не бути.”

Сучасна педагогічна наука впевнено довела, що процес навчання нерозривно пов'язаний з процесом виховання. Надаючи студентам певну суму знань, викладач розвиває їхню самостійність, формує критичне мислення, уміння виробляти власну точку зору. Ефективність та сила впливу на емоції і свідомість студентів у великій мірі залежить від особистості самого викладача.

Враховуючи вплив особистості викладача на якість процесу освіти, вчені пропонують різноманітні набори особистісних якостей, важливих для професії педагога. Умовно виділяють [1, 4]:

- домінуючі якості (гуманність, соціальна активність, інтелектуальність, морально-етичні якості, такі як, правдивість, чесність, справедливість, порядність, гідність), працьовитість, готовність до створення нових цінностей і прийняття творчих рішень, здатність до міжособового спілкування, ведення діалогу, переговорів, наявність педагогічного такту тощо);

- периферійні якості (привітність, артистизм, мудрість, почуття гумору тощо).

Сукупність цих якостей педагога створює його авторитет. Викладач є головною фігурою педагогічного процесу, його особистий приклад - могутній фактор виховного впливу. Завдяки спілкуванню зі студентами викладач виховує не тільки словом, а й всіма якостями своєї особистості.

Модернізація вищої освіти передбачає концентрацію навчального процесу не на навчальній дисципліні, а на особистості студента, його професійному становленні та особистісному зростанні. Для цього сам викладач повинен мати високий рівень особистісної і громадської зрілості. Професіоналізм викладача як особистості - це якісна характеристика його як суб'єкта педагогічної праці, яка відображає високий рівень розвитку професійно-важливих і особистісно-ділових якостей, які забезпечують ефективність педагогічної діяльності. Рівень продуктивності діяльності викладача значною мірою залежить від його професійно-педагогічної спрямованості - сукупності стійких мотивів, потреб, інтересів, переконань, ціннісних орієнтацій, які виражають світогляд людини і спрямовують на досягнення певного результату [6]. Професійно-педагогічна спрямованість має такі різновиди:

- 1) справжня педагогічна спрямованість передбачає наявність у викладача стійкої настанови на розвиток особистості майбутнього фахівця засобами свого навчального предмета, формування в студентів позитивної мотивації учня, потреби в професійних знаннях і вміннях, якими володіє сам педагог.

- 2) формально-педагогічна спрямованість, яка пов'язана з прагненням викладача будь-що виконувати навчальний план і робочу програму. Ця потреба затьмарює собою особистість студента, його бажання і можливості, успіхи і невдачі (це формально-бюрократичний стиль педагогічного управління).

- 3) хибно-педагогічна спрямованість - спрямованість викладача на самого себе, власне самовираження і самопрезентацію, свою професійну кар'єру. На заняттях у таких викладачів студенти малоактивні, продуктивність їхньої праці дуже низька, зникає бажання навчатися.

До представників освітньої галузі суспільство висуває конкретні високі вимоги. Адже саме вони створюють культуру наступних поколінь. Для педагогів, чия діяльність реалізується головним чином у спілкуванні, проблема іміджу набуває особливого значення. У сучасному українському суспільстві, яке втратило багато колишніх орієнтирів, престижність професії викладача вищого навчального закладу знизилася і необхідність її підвищення не викликає сумніву [5]. Але серед педагогів далеко не всі стурбовані тим, яке враження вони справляють на оточуючих. Більшість з них занижують значення свого іміджу. А перше враження - це своєрідний інструмент, що допомагає вибудувати стосунки з оточуючими.

Грамотно створений позитивний імідж викладача - потужний ресурс, здатний підвищити ефективність педагогічної діяльності. Якщо образ викладача приязний, то в ньому міститься первісна сила духовного впливу. Педагогу, якому з перших хвилин спілкування вдалося створити привабливий образ, легше схилити на свій бік співрозмовника або цілу аудиторію. Такого викладача хочеться слухати, наслідувати та спілкуватися з ним.

Необхідно відзначити, що імідж фахівця - це складний сплав ділових й особистісних якостей, ціннісних орієнтацій, емоційних і психічних станів, це важливий суб'єктивний фактор, який визначає ефективність усієї навчально-виховної роботи ВНЗ. Він виявляється і в повсякденній взаємодії, співпраці, спілкуванні викладача зі студентами, і в організації різних видів їх діяльності, а також у стилі відносин викладача з педагогічним колективом. Ураховуючи, що імідж - це зовнішнє відображення особистості, показник ділових і людських якостей, проблема формування іміджу майбутнього викладача ВНЗ набуває все більшого значення [7].

Імідж педагога розглядається як важливий аспект його професіоналізму і засіб педагогічного впливу на студентів. При формуванні іміджу педагога реальні якості викладача тісно переплітаються з тими, які приписуються йому оточуючими.

Слід звернути увагу на те, що імідж розкривається у двох аспектах:

- з точки зору вимог до викладача з боку суспільства (яким воно собі уявляє педагога як просвітителя і носія морального досвіду);

- з позицій самого педагога (яким він прагне представити себе молоді, що він хоче про себе заявити суспільству).

Звичайно, навчальний процес - це, перш за все, ділове спілкування викладача зі студентами, що передбачає атмосферу спільного пошуку і роботи. Але інтерес до предмету починається частіше з інтересу до особистості викладача. Його голос, хода, жести, одяг, манери, звички, вираз обличчя мають велике значення для розвитку культури спілкування і встановлення довіри до викладача. Спочатку студент дивиться на того, хто стоїть за кафедрою, а тільки потім звертає увагу на те, що він викладає [3].

Студенти формують свою думку про викладача протягом перших секунд, просто кинувши очима, навіть до того, як він почав говорити. Спираючись на наявні визначення іміджу, виділимо його основні складові. Найбільш значущі з них: зовнішній вигляд; використання вербальних і невербальних засобів спілкування; внутрішня відповідність образу професії - внутрішнє “Я” [2].

Зовнішній вигляд педагога допомагає йому привернути до себе увагу, створити позитивний настрій, здаватися не тільки симпатичною людиною, а й прекрасним фахівцем. Викладач усім своїм зовнішнім виглядом утримує аудиторію. Становище й спосіб життя викладача ніде так відверто не виявляються, як у манері презентувати себе оточуючим через одяг. Одяг не робить людину, але він забезпечує 90% того, що бачать оточуючі. Правильний вибір одягу допома-

гає досягти професійного успіху. Зовнішній вигляд викладача має важливе значення практично для всіх студентів та, безумовно, може створити робочий або неробочий настрій під час занять, сприяти або перешкоджати взаєморозумінню, полегшуючи або ускладнюючи педагогічне спілкування.

Такі вимоги ставляться не тільки до зовнішнього вигляду, а й до вміння володіти українською літературною мовою. Критеріями професійної мовної культури викладача є знання норм сучасної мови, володіння термінологічною культурою та уміння організувати та проводити діалог зі студентами. Також важливо контролювати жести, особливо необхідно позбавлятися від агресивних, які на несвідомому рівні відштовхують студентську аудиторію від особистості педагога. Міміка має бути тільки доброзичливою.

Ще видатний педагог К.Д. Ушинський зазначав, що “тільки особистість формує особистість”. Викладач сьогодні не може бути просто лектором, здатним викладати основи наукових знань. Він повинен не тільки знаходити нестандартні відповіді на питання, запалювати і хвилювати студентів, уміти розвивати їх здібності, самостійність і допитливість, а й бути привабливим прикладом для наслідування.

Таким чином, основною метою викладача є досягнення внутрішнього успіху, тобто досягнення задоволеності педагога собою та своєю професійною діяльністю. Це дуже важливий момент, який не співпадає з думкою про те, що вчитель, який намагається дотримуватись принципів гуманної педагогіки, буде успішним в своїй діяльності. Насправді

існує зворотна закономірність: успішний вчитель, задоволений своєю діяльністю, працюватиме гуманно і демократично. Так, педагог, який має впевненість у своїй особистій та професійній компетентності, впевнений у своєму успіху, позитивно впливає на самооцінку і на ставлення до нього учнів, стимулює у них прагнення до успіхів у навчальній діяльності і, в підсумку, впливає на їхню особистість. Отже, успішний педагог-джерело успіху своїх вихованців.

Література

1. Баклан А.О. Концептуальні положення діяльності педагога //Сучасні проблеми якості освіти: тези доп. регіональної наук.-практ. конф. - Донецьк: ДНУ. - 2007. - С. 242-246.
2. Ковальчук А.С. Основы имиджологии и делового общения / А.С.Ковальчук. - М., 2006. - 380 с.
3. Педагогіка і психологія професійної освіти: Результати досліджень і перспективи. Збірник наук. праць / За ред. У.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. - К., 2001. - 679с.
4. Підготовка викладачів вищої школи //Педагогіка та психологія: Збірник наук. праць. - Вип. 21. - Харків, 2002. - 164 с.
5. Проблеми загальної та педагогічної психології. -Т. 6. - Вип. 5. -2004. - 408 с.
6. Цимбалюк І.М., Пелех Ю.В. Підвищення кваліфікації вчителя. - К., 2004. - 143 с.
7. Шепель В.М. Имиджология: секреты личного обаяния / В.М. Шепель. - М., 1994. - 320 с.

Одержано 17.03.2014 року.

УДК 616-073.7+616.12-007.2+613.95+614.253.1

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ: «МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ВРОДЖЕНИХ ВАД РОЗВИТКУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ» ЛІКАРЯМ ФАКУЛЬТЕТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

О.Я. Царук

Івано-Франківський національний медичний університет

МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАННЯ ТЕМИ: «УЛЬТРАЗВУКОВАЯ ДИАГНОСТИКА ВРОДЖЕННЫХ ПОРОКОВ РАЗВИТИЯ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЙ СИСТЕМЫ У ДИТЕЙ» ВРАЧАМ ФАКУЛЬТЕТА ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

О.Я. Царук

Івано-Франковський національний медичний університет

METHODS OF TEACHING THE TOPIC: “METHODOLOGY OF TEACHING OF ULTRASOUND DIAGNOSTICS OF CARDIO-VASCULAR CONGENITAL DEFECTS IN CHILDREN TO THE DOCTORS OF THE FACULTY OF POSTGRADUATE EDUCATION”

O.Ya. Tsaruk

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. У статті наведений приклад методичної розробки для лікарів ультразвукової діагностики ехокардіографічного обстеження пацієнтів із вродженою патологією серцево-судинної системи. Актуальність проблеми, зумовлена тим, що в Україні за останні роки в структурі дитячих хвороб серцево-судинної системи збільшилася питома вага вроджених вад серця та відзначається тенденція до збільшення питомої ваги більш тяжких комбінованих вад серця. Показано, що майже 1,5 тисячі пацієнтів потребують невідкладної кардіохірургічної допомоги у зв'язку із високою летальністю в перші дні (29%), тижні та місяці життя (42%).

Незаперечним є факт необхідності ранньої первинної діагностики ВВС та своєчасне направлення хворих на консультацію до кардіохірургічного центру.

Досягти цієї мети можливо тільки за умов досвіду топічної діагностики інструментальними методами. Відомо, що одним із «золотих стандартів» діагностики вад серця є ехокардіографія, яка дозволяє поставити правильний діагноз, визначити ступінь важкості вади й виокремити дітей із критичним перебігом захворювання. В статті описані основні навички та вміння, якими повинен